

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

เป็นการสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ซึ่งจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐาน วิธีดำเนินการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะ สำหรับการวิจัยต่อไป รายละเอียดได้กล่าวเป็นลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการปรับปรุง และพัฒนา การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา

สมมติฐาน

1. หัวหน้างานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน
2. หัวหน้างานที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีทัศนะต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้างาน 4 งาน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ประจำปีการศึกษา 2553 จำนวน 216 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้างาน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2553 จำนวน 141 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามานะ (Yamane, 727-728 อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชย์สุภวงศ์, 2546 : 104) หากกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบสัดส่วนของประชากร จำแนกตาม ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้วิธีจับฉลากโดยการสุ่มแบบไม่คืนกลับ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 141 คนจากหัวหน้างานและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ในการบริหารงานทั้ง 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบริหารทั่วไป และการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วยข้อคำถาม 45 ข้อ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด ตามลำดับ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการให้ข้อเสนอแนะ ของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .932

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี แนะนำตัวผู้วิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียน มัธยมศึกษา จังหวัดนราธิวาส เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและผู้วิจัยได้ ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถามให้ส่งแบบสอบถามคืนหลังจากได้รับแบบสอบถามแล้ว 15 วัน โดยส่งที่ผู้รับเอกสารของโรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ หรือส่งคืนกลับผู้วิจัยโดยตรง หลังจากนั้นผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ สรุปผลการ วิเคราะห์ตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อประมวลผล และหาค่าสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิการศึกษาของหัวหน้างาน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทักษะของหัวหน้างาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนราธิวาส โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยภาพรวมและรายด้าน
3. ทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทักษะของหัวหน้างาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนราธิวาส ที่มีวุฒิการศึกษาและ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันโดยการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่อิสระจาก กัน (Two Independent Samples Test)
4. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทักษะของหัวหน้างาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนราธิวาส โดยการวิเคราะห์ความถี่และนำเสนอความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม รายด้านและรายข้อ สรุปผลได้ดังนี้

1.1 ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อการพิจารณาจัดกิจกรรมเสริมเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ ข้อการแก้ปัญหาครูสอนไม่ตรงวิชาเอก ข้อการวางแผนการนิเทศการศึกษาหรือการจัดระบบการนิเทศภายในโรงเรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

1.3 ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี ข้อการวางแผนจัดสรรงบประมาณประจำปีและข้อการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ ครุภัณฑ์ของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก โดยการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีและการวางแผนจัดสรรงบประมาณมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

1.4 ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อการดำเนินการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในโรงเรียนตามแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

1.5 ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน

ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารงานบุคคล ทั้งภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อการกำหนดแนวทางการพัฒนาครูและบุคลากร ของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน

ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปได้ว่า

2.1 การศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน

ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ในภาพรวมหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

2.2 การศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน

ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่าในภาพรวมและรายด้านหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของ

ผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกเป็นรายด้าน 4 ด้าน ดังนี้ คือ

3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ มีข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ที่มากที่สุด คือ เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการกำหนดรูปแบบการวัดผลประเมินผล รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนและเลือกเปิดรายวิชาเพิ่มเติม ตามลำดับ

3.2 ด้านการการบริหารงานงบประมาณ มีข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ที่มากที่สุด คือ เปิดโอกาสให้หัวหน้างานมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณประจำปีมีความสอดคล้องกับความต้องการของฝ่ายงานและเกิดประโยชน์

สูงสุดต่อโรงเรียน รองลงมา คือ ควรเปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกบุคลากรเข้ามาปฏิบัติหน้าที่การเงิน โปร่งใสตรวจสอบได้ และควรเปิดโอกาสให้หัวหน้างานมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน ตามลำดับ

3.3 ด้านการบริหารงานทั่วไป มีข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนที่มากที่สุด คือ เปิดโอกาสให้หัวหน้างานมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนรองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และควรเปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการลงโทษนักเรียนที่กระทำผิดระเบียบของโรงเรียน ตามลำดับ

3.4 ด้านการบริหารงานบุคคล มีข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ที่มากที่สุด คือ ควรเปิดโอกาสให้หัวหน้างานมีส่วนร่วมในการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรในโรงเรียน รองลงมา คือ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการพัฒนา ส่งเสริม สร้างขวัญและกำลังใจให้ข้าราชการครูและบุคลากรในโรงเรียน และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการสรรหาและกำหนดอัตรากำลังครูที่ขาดแคลนมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา อึ้งเจริญ (2537) ที่ศึกษาสภาพการตัดสินใจสั่งการกับความพึงพอใจของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ ใช้วิธีการตัดสินใจสั่งการ โดยปรึกษากับผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจเอง ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู - อาจารย์ มีความพึงพอใจในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชรรยง แก่นสาร (2545) ที่ศึกษามีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียนของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระยอง พบว่าการมีส่วนร่วม

ตัดสินใจในการบริหารงาน โรงเรียนของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง ในภาพรวมอยู่ระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนเห็นในความสำเร็จของ
ผู้ร่วมงานทุกคนที่มีต่อหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ ชาญชัย อาจินสมาจาร
(2539 : 10) ที่เชื่อว่า องค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งต่อความสำเร็จของวงจการทำงานแบบทุกฝ่าย
มีส่วนร่วมก็คือ การมีความเชื่อในตัวทรัพยากรที่มีคุณค่าขององค์การ เพราะในบางเรื่องผู้บริหาร
ต้องพึ่งพาความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน เคยมีผู้กล่าวว่า ถึงแม้ผู้นำจะมีคุณสมบัติเพียงใดก็ตาม หาก
ผู้ตามไม่ให้ความร่วมมือ ไม่นับดีที่จะให้ชักจูงไปในทางที่ผู้นำต้องการแล้ว ก็จะทำให้ความเป็น
ผู้นำของเขาไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร หรืออาจสรุปว่า ประสิทธิภาพของผู้นำขึ้นอยู่กับผู้ตามยอมได้
(กรองแก้ว อยู่สุข , 133) และสอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด บางโม (2538 : 34) ที่กล่าวไว้ว่า
การเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารด้วยการแสดงความคิดเห็น จะ
เป็นสิ่งจูงใจให้ทุกคนปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้น การให้ความสำคัญต่อผู้ร่วมงานเป็นการบริหาร
ที่ยอมรับกันโดยทั่วไป อีกทั้งยังสอดคล้องกับลักษณะการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่เกิดจากปรัชญา
และความเชื่อในคุณค่าของคน หากผู้นำให้ความสำคัญในความเท่าเทียมกันของคนในสังคม
ยอมรับความรู้ความสามารถ ความคิด และยอมรับความช่วยเหลือกัน จะนำไปสู่ความสำเร็จ
ภายใต้ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน (Terry , 1977 : 419 อ้างถึงในยงยุทธ เกษสาคร , ม.ป.ป. , :
71) โดยที่ผู้นำจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติตามได้ร่วมวางแผนและตัดสินใจ
และในขณะเดียวกัน ผู้ร่วมงานจะยอมรับและเห็นชอบกับเป้าหมายของผู้บริหาร ซึ่งจะทำให้เขา
ทุ่มเทความรู้ ความสามารถ และมีกำลังใจในการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างเต็มที่ (มัลลิกา
ต้นสอน, 2544, : 169)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการ
ตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษม จิตต์ธรรม (2546 : บทคัดย่อ)
ที่ศึกษาเรื่องการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าใหม่ สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดจันทบุรี
พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ
ยงยุทธ โชคสมบัติ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมใน
กระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนของอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับภวานา วงศ์สวาท (2541) ได้ศึกษาเรื่องการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าด้านการบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับ มาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นงานหลักของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ของการศึกษา และผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการตัดสินใจอย่างรอบคอบ เพื่อพัฒนางานวิชาการอย่างดีที่สุด ผู้บริหารจึงต้องให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น เนื่องจากเป็นผู้ใช้หลักสูตร โดยตรงและการจัดการเรียนการสอน การคัดเลือกสื่อ อุปกรณ์การสอนในแต่ละชั้นเรียน รวมถึง การวัดผลประเมินผล ควรเป็นหน้าที่ของครู เพราะเป็นผู้รู้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนมากที่สุด จาก ที่กล่าวมาทำให้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของหัวหน้างาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ระดับ มาก

1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของหัวหน้างาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ รัชนิวรรณ ช่างวงศ์ (2542) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจในการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่า การบริหารงาน ด้านการเงิน พัสดุ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ ผู้ร่วมงานบางคนทราบปัญหา ขอความคิดเห็นจากผู้ร่วมงานแต่ละคน โดยไม่ต้องให้มารวมกลุ่ม กัน ผู้บริหารจะเป็นผู้ตัดสินใจและสอดคล้องกับ มงคล อี๊ดเหล็ก (2543) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วม ของครูในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด พบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมบางคนทราบ ปัญหา ขอความคิดเห็นจากผู้ร่วมงานแต่ละคน โดยไม่ต้องให้มารวมกลุ่มผู้บริหารจะเป็นผู้ตัดสินใจ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากงานงบประมาณเป็นงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง กับการจัดสรรงบประมาณ ที่จะนำมาพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งขณะนี้รัฐบาลได้เปลี่ยน แนวการบริหารเรื่องงบประมาณมาเป็นการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (PBB : pexformance Base Budgeting) ที่ทุกโรงเรียนจะต้องเริ่มต้นจากการทำแผนกลยุทธ์แล้วนำมาจัดทำ กรอบ งบประมาณล่วงหน้าระยะกลาง 3 ปี และถ้าจะนำระบบงบประมาณนี้ไปใช้ให้ประสบ ผลสำเร็จ จะต้องพัฒนาการจัดการทางการเงินด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผนงบประมาณ การ กำหนดผลผลิต ระบบการจัดซื้อ จัดจ้าง และการตรวจสอบ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการ

ประถมศึกษาแห่งชาติ , 2545 : 7) จึงต้องมีการปรึกษาหารือกันในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อฟังความเห็นของแต่ละฝ่ายให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงาน

1.3 ด้านการบริหารงานทั่วไป ผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ วีระพงษ์ ไชยรา (2541) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาวุฒิศึกษาและปัญหาในการตัดสินใจตั้งกรรมการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่าผู้บริหารใช้วิธีผู้บริหารตัดสินใจด้วยตนเอง โดยอภิปรายปัญหาร่วมกับกลุ่มผู้ได้บังคับบัญชาแล้วตัดสินใจ และสอดคล้องกับ ชิดาวรรณ นาคเสน (2542) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับภาระกิจการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาของครู อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่าครูอาจารย์โดยส่วนรวมมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ขรรจง แก่นสาร (2545) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดระยอง พบว่าด้านการบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารมีการปรึกษาหารือกลุ่มผู้ได้บังคับบัญชาแล้วตัดสินใจ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2543 ได้กำหนดให้ทุกหน่วยงานทางการศึกษาทำการปฏิรูปการศึกษา ทำให้ทุกหน่วยงานมีความตื่นตัวในเรื่องที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา มุ่งที่จะเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และวินัยนักเรียนให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ตามจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา และการพิจารณา ปรับปรุง พัฒนา ภูมิทัศน์โรงเรียนการดูแลด้านอาคาร สถานที่ พัฒนาสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม เป็นเรื่องที่ต้องตื่นตัวที่จะต้องร่วมมือกับทุกฝ่าย คือ นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วม ประกอบกับสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้การมีส่วนร่วมของชุมชนมีบทบาทน้อยลง ส่งผลให้โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยง ขาดการมีส่วนร่วมจากชุมชนที่จะเข้ามาพัฒนาโรงเรียนเต็มตามศักยภาพ จากที่กล่าวมาทำให้ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ด้านการบริหารงานทั่วไปโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการบริหารงานบุคคล ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหาร โรงเรียนตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ รัชนิวรรณ ช้างวงศ์ (2542) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาวุฒิศึกษาการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่าด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานบางคนทราบปัญหาขอความคิดเห็นจากผู้ร่วมงานแต่ละคน โดยไม่ต้องให้มารวมกัน ผู้บริหารจะเป็นผู้ตัดสินใจ และสอดคล้องกับ มงคล อืดเหล็ก (2543) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจสั่งการในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด พบว่า ในภาพรวมผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานบางคนทราบปัญหาขอความคิดเห็นจากผู้ร่วมงานแต่ละคน โดยไม่ต้องมารวมกลุ่มกัน ผู้บริหารจะเป็นผู้ตัดสินใจ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก งานบริหารบุคคลเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ปฏิบัติงานโดยตรง ซึ่งต้องใช้ความรอบคอบ และระมัดระวังที่สุดในการตัดสินใจ การให้มีโอกาสทำงานเพื่อพิจารณาหลายคน อาจจะมากความ การเล่นพวกพ้องจะเกิดขึ้นความยุติธรรม จึงมีน้อยและการที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ร่วมงานไปในทางใดทางหนึ่งจำเป็นต้องปรึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นราย ๆ ไป เพราะคนไทย ยังเห็นแก่พวกพ้องการที่จะกล่าวเกี่ยวกับความผิดของผู้หนึ่งให้อีกผู้หนึ่งฟังยอมทำให้ยาก ผู้บริหารอาจไม่ได้รับความจริงอะไรเลย และผู้บริหารต้องคำนึงถึงขวัญและกำลังใจครูเป็นสำคัญ เนื่องจากการสร้างขวัญและกำลังใจ ถือเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน งานจะดำเนินไปด้วยดี หากผู้ร่วมงานมีความตั้งใจในการทำงานขวัญจึงเป็นสิ่งที่มียุทธพลต่อความสำเร็จขององค์กร ผู้บริหารและครูต้องสร้างศรัทธาและฟื้นฟูบทบาทการเป็นผู้นำชุมชนด้านการศึกษาให้กลับคืนมา ต้องสร้างความตระหนักและความเข้าใจในการมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษาว่ามีใช้เพียงแต่สนับสนุนด้านวัตถุเท่านั้น แต่ตัวบุคลากรและองค์กรในท้องถิ่นเองสามารถเป็นสื่อการเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้ รวมทั้งสามารถสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้และเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทั้งระดับตนเองและสังคม การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ต้องเริ่มที่การมีส่วนร่วม การเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมทำให้เกิดพลังชุมชน พลังชุมชนทำให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งการเรียนรู้ทำให้คนในสังคมเกิดสันติสุขและสันติภาพ

2. วัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

2.1 สมมติฐานข้อที่ 1 หัวหน้างานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีทัศนะต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก หัวหน้างานที่มีวุฒิปริญญาตรี และสูงกว่าสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ในการบริหารงาน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคลากร ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับหัวหน้างาน เพื่อพัฒนา และยกระดับสถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย และการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้ความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้การทำงานมีผลงานสูงสุด และสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้นถึงแม้ว่าหัวหน้างานจะมีวุฒิการศึกษาต่างกัน ต่างก็มีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

2.2 สมมติฐานข้อที่ 2 หัวหน้างานที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันผลการวิจัย พบว่า การศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก หัวหน้างานที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกันมีทัศนคติต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ จุฑารัตน์ พิบูลย์ (2534) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครู อาจารย์ ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารงานบุคลากรโดยส่วนรวมรายด้านไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับ สวัสดิ์ สัตยายุทธ์ (2534) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา พบว่า การตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครู อาจารย์ ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกัน ที่ปฏิบัติจริงและควรปฏิบัติโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการปรับปรุง และพัฒนา การศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของหัวหน้างานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยมีข้อเสนอแนะ ด้านการบริหารงานวิชาการ ในเรื่อง เปิดโอกาส

ให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการกำหนดรูปแบบการวัดผลประเมินประเมินผลด้านการบริหารงานงบประมาณ ในเรื่อง เปิดโอกาสให้หัวหน้างานมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณประจำปีมีความสอดคล้องกับความต้องการของฝ่ายงานและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อโรงเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไป ในเรื่อง เปิดโอกาสให้หัวหน้างานมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนและด้านการบริหารงานบุคคล ในเรื่อง เปิดโอกาสให้หัวหน้างานมีส่วนร่วมในการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรในโรงเรียน ข้อเสนอแนะดังกล่าวเป็นเพราะว่า ครูและบุคลากรในโรงเรียนอยากมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ การวางแผนจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามที่คาดหวัง และเพื่อพัฒนาศักยภาพหรือตามความสามารถของบุคคลในการพัฒนาตนเอง อีกทั้งเพื่อให้ทุกคนเข้ามาช่วยในการที่จะทำให้องค์กรทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวนักเรียน ครู บุคลากร พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหาร โรงเรียนควรให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้นในการตัดสินใจบริหารงานทั้ง 4 งาน คือ งานบริหารงานวิชาการได้แก่ การพิจารณาจัดกิจกรรมเสริมเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ งานบริหารงานงบประมาณได้แก่ การกำหนดนโยบายการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน งานบริหารงานทั่วไปได้แก่ การจัดระบบสื่อ สารสนเทศ และการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน งานบริหารงานบุคคลได้แก่ การพิจารณาสรรหาวิทยากร ท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานและนำพาสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นบุรุษและสตรี

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารงานของผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารงาน โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

2.4 ควรศึกษารูปแบบ และพฤติกรรม การตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนวิจัยเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับบริหารงานทั้ง 4 งาน คือ งานบริหารงานวิชาการ งานบริหารงานงบประมาณ งานบริหารงานทั่วไป งานบริหารงานบุคคล ที่มีผลการประเมินในระดับปานกลาง

2.5 ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียน

Prince of Songkla University
Pattani Campus